

Tokaj-Hegyalja Egyetem

Etikai kódex

Jelen szabályzatot a Szenátus a 18/2022. (03.30.) számú határozatával fogadta el,
legutóbb a 63/2025-2026. (05.13.) számú határozatával módosította.

Sárospatak
2026. május 13.

Tartalomjegyzék

I. Az Etikai Kódex célja és hatálya	3
II. Általános etikai elvárások	3
III. A vezető beosztású, valamint a döntéshozó testületekben résztvevő alkalmazottakkal szembeni külön elvárások	7
A) Az Egyetem vezető beosztású alkalmazottjai	7
B) Az Egyetem döntéshozó testületeinek tagjai	8
C) Az intézményt és szervezeti egységeit képviselő alkalmazottak.....	9
IV. Az oktatókra és kutatókra vonatkozó etikai normák.....	9
A) Általános etikai irányelvek.....	9
B) Az oktatók szakma-etikai felelőssége	11
V. A nem oktató alkalmazottakkal szembeni etikai elvárások.....	12
VI. A hallgatókra vonatkozó etikai normák.....	12
A) Általános etikai irányelvek.....	12
B) A hallgatói vezetőkre vonatkozó többletkövetelmények.....	13
C) A hallgatók viselkedési szabályai	13
VII. Etikai vétség	14
VIII. Az Etikai Bizottság	14
IX. Az etikai eljárás, szankciók, jogorvoslat.....	15
A) Etikai eljárás indítása	15
B) Az etikai normasértés következményei és szankciói.....	16
C) Jogorvoslatok.....	17
X. Záró és hatályba léptető rendelkezések	18

I. Az Etikai Kódex célja és hatálya

1. § Az Etikai Kódex célja olyan erkölcsi magatartási normák - jogosultságok és kötelezettségek - meghatározása, amelyek követésével a Tokaj-Hegyalja Egyetem (a továbbiakban: Egyetem) oktatói, kutatói, egyéb dolgozói, hallgatói, valamint az intézményi feladatokat nem munkaviszony alapján ellátó személyek hozzájárulnak az emberi kapcsolatok megerősítéséhez, a szakmai munkát segítő jó közérzet megteremtéséhez, az Egyetem hagyományainak, jó hírnevének, szakmai és intézményi integritásának megőrzéséhez, ápolásához.
2. § Az Etikai Kódex személyi hatálya kiterjed az Egyetem valamennyi alkalmazottjára, hallgatójára, az Egyetem bármely szervezeti egysége által szervezett képzésen nem hallgatói jogviszony alapján résztvevő személyekre, az oktatási és egyéb feladatokat nem munkaviszony keretében ellátó személyekre (a továbbiakban együttesen: egyetemi polgárok). Az Etikai Kódex hatálya kiterjed az egyetemi testületek külső tagjaira, valamint az egyetem kitüntetésével (kitüntető címével) rendelkező személyekre is, kivéve azon rendelkezéseket, amelyek jellegüknél fogva kizárólag egyetemi polgárokra értelmezhetők. Az Etikai Kódex előírásait az Egyetemmel alkalmazotti jogviszonyban nem álló, de az intézményi feladatok ellátásában szerződéses kapcsolat alapján közreműködő más személyekre abban az esetben lehet alkalmazni, ha a szerződés erre külön felhatalmazást ad. Az Egyetem vállalja, hogy polgárai számára minden esetben etikai védelmet nyújt az Etikai Kódexben foglalt jogok gyakorlása és kötelezettségek teljesítése során.
3. § A kódex hatálya kiterjed az egyetemi polgárok egyetemi tevékenységére, továbbá azokra az Egyetemen kívüli magatartásokra, melyek az egyetemi léttel összefüggnek és kihatnak az Egyetem társadalmi megítélésére, hírnevére.
4. § A kódex hatálya kiterjed azon cselekményekre, magatartásokra is, amelyekhez jogszabály vagy egyetemi szabályzat hátrányos jogkövetkezményt fűz, azonban önmagukban is a jelen kódexben meghatározott etikai vétséget valósítanak meg
5. § Az egyetemi polgárok tevékenységével összefüggő, tisztázást igénylő erkölcsi konfliktus esetén bárki állásfoglalásért fordulhat az Egyetem Etikai Bizottságához. A Bizottság köteles harminc napon belül írásban véleményt nyilvánítani, és állásfoglalását (anonimizált formában) az érintettel és az egyetemi polgárokkal megismertetni.

II. Általános etikai elvárások

6. § A jogszabályok, valamint az Egyetem belső szabályzataiban foglalt előírások betartása az Egyetem polgárainak erkölcsi kötelessége is. Az Etikai Kódex elsősorban olyan területeken fogalmaz meg elvárásokat, amelyekről jogszabályok és az Egyetem belső szabályzatai nem rendelkeznek, vagy amely esetekben ezen jogi normák erkölcsi követelményekre hivatkoznak.
7. § Az Etikai Kódex az Egyetem polgáraitra vonatkozó általános emberi és önkéntes megállapodáson alapuló konkrét szervezeti értékeket rögzítő normákat tartalmaz. A kódex által érintett kérdésekben etikusnak az a magatartás tekinthető, amely a kódexben megfogalmazott elvárásokkal összhangban áll. Etikai

vétséget követ el, aki - szándékosan vagy gondatlanul - megszegi, vagy figyelmen kívül hagyja az Etikai Kódexben megfogalmazott elvárásokat

8. § Az Egyetem elkötelezett az emberi méltóság és a személyiségi jogok tisztelete, a véleménynyilvánítás, tanuláshoz és az oktatáshoz való jog, a tanulás, az oktatás, a kutatás szabadsága és az egyenlő bánásmód követelményének betartása, a bárminemű diszkrimináció tilalma iránt. Ezek tiszteletben tartása és betartása minden egyetemi polgárnak erkölcsi kötelezettsége.
9. § Az egyetemi polgár személyiségi jogait úgy gyakorolja, hogy ezzel mások személyiségi jogait ne sértse.
10. § Minden polgár etikai kötelessége az Egyetem - küldetésnyilatkozatban, intézményfejlesztési tervben és alapító okiratban meghatározott - feladatainak végrehajtásában közreműködni, és szem előtt tartani, hogy az Egyetem alapfeladata az oktatás, a kutatási és tudományos tevékenység.
11. § Az Egyetem etikai alapon is elvárja polgáraitól, hogy más felsőoktatási intézménnyel szemben is képviseljék az Egyetem méltányolható érdekeit.
12. § Az Egyetem polgárai minden megengedett módon kötelesek egymást segíteni intézményi feladataik elvégzésében. Az egyetemi polgároknak feladataik ellátása során a kölcsönös tisztelet és bizalom alapulvételével együttműködésre kell törekedniük, és egymás munkáját meg kell becsülniük. Mind a munkakapcsolatokban, mind a személyes kapcsolatokban alapvető követelmény egymás kölcsönös elismerése és támogatása.
13. § Minden polgárnak törekednie kell az intézmény jó hírnevének, tekintélyének megóvására, és tartózkodnia kell minden olyan megnyilvánulástól, amely sérti az Egyetem érdekét. Az etikailag is kívánatos közösségi identitás erősítése érdekében minden egyetemi polgárnak lojalitást és szolidaritást kell tanúsítania az Egyetem polgárai, testületei és szervezetei iránt.
14. § Erkölcsileg is elvárható, hogy a munkaköre, megbízatása körében kapott feladatot minden egyetemi polgár legjobb képességei szerint végezze el. Az Egyetem vezetői, testületei által adott (eseti vagy tartós) megbízást a legjobb tudás szerint teljesíteni kell. Az Egyetemnek a többlet-teljesítményért arányos díjazást, egyéb juttatást vagy más elismerést kell biztosítania.
15. § Az egyetemi polgárok az intézményen belül pártpolitikai tevékenységet és pártpolitikai agitációt nem végezhetnek, politikai tartalmú propagandát nem folytathatnak, propagandaanyagot nem terjeszthetnek. A tanórákon, foglalkozásokon, próbákon az oktatóknak, pedagógusoknak és hallgatóknak egyaránt tartózkodniuk kell a - tananyagtól független - pártpolitikai megnyilatkozásoktól. Politikai szerepvállalás esetén az egyetemi polgárnak ügyelnie kell arra, hogy
 - a) politikai aktivitását időben és térben határozottan elkülönítse oktatói, kutatói és pedagógiai tevékenységétől,
 - b) ne keltse azt a képzetet, hogy az Egyetem elkötelezett valamely párt vagy politikai irányzat

mellett,

- c) ne csatlakozzon olyan csoporthoz, irányzathoz, mozgalomhoz, amelynek célja, illetve tevékenysége ellentétes az Egyetem küldetésnyilatkozatával, céljaival és érdekével.

16. § Az Egyetem nem elkötelezett egyetlen vallás, egyház vagy világnézet mellett sem, vallási és világnézeti kérdésekben semleges és toleráns.

17. § Az Egyetemet érintő konkrét ügyekről minden polgár csak saját hatáskörében, felelősségteljes módon nyilatkozhat, illetve így képviselheti véleményét. Etikai kötelesség fellépni az olyan megnyilvánulásokkal szemben, amelyek az Egyetemet indokolatlanul negatív színben tüntetik fel. A sajtó részére az Egyetem képviseletében csak az arra felhatalmazott személy nyilatkozhat, vagy adhat információt.

18. § Az egyetemi polgárok kötelesek figyelemmel lenni arra, hogy nyilvános - az Egyetemen belüli vagy azon kívüli - megnyilatkozásaikban az Egyetemet, illetve annak szervezeti egységeit is képviselik. Etikai követelmény, hogy ilyen alkalommal is hitelesen, tárgyyszerűen, a titoktartás alá eső információk esetén a titoktartási szabályokat és az Egyetem érdekeit figyelembe véve képviseljék az Egyetemet, az egyetemi szervezeti egységeket.

19. § Az Egyetem, valamint az egyetemi polgárok által kiadott nyilatkozatnak, közleménynek, hirdetésnek hiteles, pontos információkat kell tartalmaznia. A tartalmilag pontatlan, hamis, az esetleges versenytársakat kedvezőtlen színben feltüntető információ, reklám, közlemény közzététele ellentétes az Egyetem etikai normáival; kiadója etikai vétséget követ el.

20. § Az Egyetemet érintő konkrét ügyekről minden egyetemi polgár csak saját hatáskörében, felelősségteljes módon nyilatkozhat, illetve így képviselheti véleményét. Súlyos etikai vétségnek minősül minden olyan nyilvános közlés vagy híresztelés, amely tudatosan valótlan állít, különösen, ha az Egyetemet vagy annak szervezeti egységét, polgárát etikailag kifogásolható magatartással vagy ilyen cselekmény elkövetésével gyanúsítja.

21. § Előnyök szerzése érdekében felajánlott anyagi vagy más egyéb szolgáltatást, juttatást vissza kell utasítani. Jogtalan előny felajánlása, nyújtása vagy elfogadása morálisan is súlyosan elítélendő. Etikai követelmény elkerülni minden olyan helyzetet, amelyben jogtalan előny kérésének, illetve nyújtásának ténye vagy gyanúja felmerülhet.

22. § A személyes adatok, továbbá az üzleti titok védelmére vonatkozó szabályok szándékos megsértése, amennyiben a cselekmény súlyosabb jogsértést nem valósít meg, etikai vétségnek minősül. A közösségi morál szempontjából is kiemelt jelentősége van a hivatali adatok, információk védelmének. Az Egyetemre és az egyetemi polgárokra vonatkozó adatokat a jogszabályi és a belső előírások szerint kell kezelni, a feljegyzéseket, adatbázisokat biztonságban kell tartani. A védett adatok megszerzése és továbbadása etikai vétség is. Az Egyetem alkalmazottai a polgárokról nyert, és egyébként nem nyilvános,

illetve nem köztudott információkat (személyi juttatások, tanulmányi előmenetel, magánélet, politikai vagy vallási meggyőződés stb.) kötelesek hivatali titokként őrizni.

23. § A szellemi tulajdon védelmére vonatkozó szabályok szándékos megsértése, amennyiben a cselekmény súlyosabb jogsértést nem valósít meg, etikai vétségnek minősül. Az egyetemi polgár erkölcsi kötelessége, hogy becsülje meg, tartsa számon az Egyetem szellemi termékeit, és tegyen meg mindent azok védelme érdekében.
24. § A közösségi ethosz megköveteli, hogy az egyetemi polgár ossza meg kollegáival, társaival az őket is érintő, a szakmai vagy egyéb előmenetelt segítő információkat (például tanulmányi, továbbképzési lehetőségek, pályázatok, ösztöndíjak).
25. § Az Egyetem elvárja közös tudományos és egyéb munka, kutatás esetén az egyéni teljesítmények világos megjelenítését; ugyanennek érvényesítését a hallgatói, illetve doktorandusz közreműködéssel folyó közös kutatásban.
- 26.§ Az egyetemi polgár kötelezettsége, hogy az Egyetem eszközeivel, illetve forrásaival elért kutatási eredmények megjelentetésekor az Egyetem nevét feltüntetése.
- 27.§ A kutatást végző egyetemi polgárok esetében az általános kutatásetikai szabályok - adatok védelme, plágium, közlési jog - betartása kötelező.
- 28.§ Az Egyetem a tudományos, kutató tevékenység, egyéb munkavégzés során elvárja a tisztesség, megbízhatóság, objektivitás, nyitottság, elfogulatlanság, felelősség elve szerinti magatartás tanúsítását a tudományos tevékenység, kutatás, egyéb munkavégzés megtervezése, megvalósítása, megjelentetése során egyaránt.
- 29.§ A közlemények, pályázatok bírálata esetén a bíráló köteles betartani az összeférhetlenségi és titoktartási követelményeket.
- 30.§ Mind az Egyetem, mind annak polgárai számára etikai elvárás, hogy a polgárok életét, egészségét, testi épségét védje, oltalmazza.
- 31.§ Valamennyi egyetemi polgár feladata az Egyetem vagyontárgyainak rendeltetésszerű, megfelelő gondosságu használata és biztonságos megóvása. A nem megfelelően vagy nem biztonságosan működő eszközökre, berendezésekre fel kell hívni az illetékes munkatársak, szervezeti egységek figyelmét.
- 32.§ Erkölcsileg kívánatos, hogy minden polgár lépjen fel az Egyetemen előforduló visszaágokkal szemben, azok megszüntetésére saját hatás- és feladatkörében tegyen lépéseket, még akkor is, ha ezzel személyes konfliktust vállal fel.
33. § Az Egyetem fórumain minden polgárnak joga van az Egyetem vezetőit, intézményeit, kollektív vagy

egyedi intézkedéseit, gyakorlatát illető tárgyilagos kritika megfogalmazásához. Ezen jogát gyakorló személyt retorzióval fenyegetni, vagy vele szemben megtorlást alkalmazni súlyos etikai vétség.

34. § Minden egyetemi polgártól elvárható a társadalmilag elfogadott mértéknek megfelelő és mértéktartó életvitel. Etikai kötelességünk kerülni az olyan helyzetet, amelyben megbecsülésünk, személyes méltóságunk vagy az Egyetem hírneve csorbulhat. E tényállás alapján etikai szankció csak szándékos magatartás esetén alkalmazható.

35. § Az Egyetemen tanuló és oktató külföldi állampolgároktól elvárható, hogy (saját kultúrájuk megőrzése mellett) alkalmazkodjanak a Magyarországon, és az Egyetemen általánosan elfogadott viselkedési normákhoz, és - legalább a tanulmányok és az egyetemi közösségbe való beilleszkedéshez szükséges mértékig - törekedjenek szokásaink, hagyományaink megismerésére.

III. A vezető beosztású, valamint a döntéshozó testületekben résztvevő alkalmazottakkal szembeni külön elvárások

A) Az Egyetem vezető beosztású alkalmazottjai

36. § Az Egyetem vezető beosztású alkalmazottjától elvárható, hogy az általa irányított szervezetet (a jogi, gazdasági felelősségen túl) az Etikai Kódexben meghatározott erkölcsi követelményeket is figyelembe véve vezesse.

Ennek megfelelően:

- a) figyeljen munkatársai szakmai és emberi problémáira, ezek meghallgatásakor legyen tapintatos, türelmes,
- b) döntéseit jól készítse elő, ennek során kérje ki, és - lehetőség szerint - vegye figyelembe beosztottjai véleményét,
- c) beosztottjai szakmai feladatainak elvégzéséhez a szükséges szabadságot és (jogsabályi keretek között) az önálló döntési kompetenciát biztosítsa,
- d) a feladatok elvégzéséhez szükséges információk beszerzéséről és az érintettek rendelkezésére bocsátásáról gondoskodjon,
- e) erkölcsi támogatást és ösztönzést adjon beosztottjai folyamatos önképzéséhez, továbbképzéséhez,
- f) az adminisztrációban, ügyvitelben résztvevő alkalmazottaktól pontos ügyintézést és udvarias magatartást követeljen meg,
- g) munkatársait ne tüntesse fel rossz színben, mások erre való törekvéseit utasítsa vissza.

37. § A vezető morális kötelessége, hogy a hatáskörébe tartozó ügyekben döntéshozói pozíciójával ne éljen vissza a kedvezmények vagy juttatások odaítélésekor, kitüntetési javaslat tétele vagy odaítélése során, sem más jellegű döntéseiben.

Ennek megfelelően:

- a) etikai vétséget követ el az a vezető, aki nem biztosítja beosztottjainak a teljes esélyegyenlőséget, a szükséges és lehetséges nyilvánosságot, különösen a pályázati, publikálási, művészeti, tudományos minősítéssel összefüggő döntések során,

- b) etikai vétség az alá-fölérendeltségi viszony magánérdekű kihasználása a munkaviszonnyal nem összefüggő helyzetekben is,
- c) a politikai, világnézeti befolyásolás vagy az erre való törekvés a függelmi viszonyra hivatkozva, vagy annak kihasználásával szintén etikai vétségnek minősül.

38. § A vezető beosztású munkatárssal szemben etikai elvárás, hogy a szervezeti egységében felmerülő szakmai problémák belső megoldását segítse elő, és munkatársait is erre biztassa.

39. § A vezető döntéseinek meghozatalakor minden esetben vegye figyelembe az Egyetem és az általa vezetett szervezeti egység érdekeit.

40. § A vezető kiemelt erkölcsi kötelessége, hogy mind a személyes, mind az intézményre és szervezeti egységre vonatkozó adatszolgáltatásnál (például pályázatok, művészeti tevékenység, tudományos tevékenység) a valóságnak megfelelő tényeket, adatokat közöljön.

41. § Az Egyetem minden vezető beosztású polgárától erkölcsi alapon is elvárható, hogy a rendelkezésre álló források keretei között fejlessze vezetői képességeit, ismereteit.

42. § A vezetői megbízás külön erkölcsi felelősséget ró viselőjére, hogy elkerülje a funkciójából fakadó előnyszerzést.

B) Az Egyetem döntéshozó testületeinek tagjai

43. § Az Egyetem döntéshozó testületei tagjainak erkölcsi kötelessége:

- a) az üléseken részt venni, kivéve, ha a távolmaradás az érdekképviselői tevékenység körében kifejtett véleménynyilvánítás,
- b) mindent elkövetni annak érdekében, hogy a testület döntései megalapozottak legyenek,
- c) a döntéshozatal során a tényeket objektíven értékelni, döntéseik következményeit felelősen mérlegelni,
- d) a napirendre vett kérdésekben a képviseltek - lehetőség szerint - előzetesen megkérdezni, és az általa képviseltek véleményének hangot adni,
- e) a testületi üléseken megfogalmazott véleményét kulturáltan és röviden kinyilvánítani.

44. § Az Egyetem döntéshozó testületi tagjainak erkölcsi kötelessége az üléseken részt venni, az ülésekre felkészülni, és minden tőlük telhetőt elkövetni annak érdekében, hogy az Egyetem polgárainak életét, körülményeit befolyásoló döntések megalapozottak legyenek. Abban az esetben, ha a megalapozott döntés feltételei (például a szükséges információk) nincsenek biztosítva, a változtatás kezdeményezése erkölcsi kötelesség.

45. § Az Egyetem döntéshozó testületeinek munkájában részt vevő alkalmazott kötelessége, hogy döntéshozó helyzetben a tényeket objektíven mérlegelő, az általa képviselt közösség véleményét és

érdekét tükröző álláspontot képviseljen, és tevékenységéről a képviseltek, a választókat tájékoztassa.

46. § A döntéshozó testületek tagjai a testületi szavazások alkalmával a képviseltek érdekeit kötelesek figyelembe venni.
47. § A döntéshozó testületek tagjainak törekedniük kell arra, hogy az a személy, akiről döntés születik, korrekt, csak az adott eljárás szempontjait mérlegelő eljárásban részesüljön. Döntéshozói helyzetben törekedni kell az adott eljárás szempontjait figyelmen kívül hagyó, külön-megállapodás, alku vagy befolyás alatti szavazás elkerülésére. Erkölcsi vétség az ilyen szavazás kezdeményezése, az erre történő felszólítás vagy az erre való kényszerítés, de etikai vétség ennek elfogadása is.

C) Az intézményt és szervezeti egységeit képviselő alkalmazottak

48. § Az Egyetemet és szervezeti egységeit képviselő munkatársak kötelesek figyelembe venni, hogy az Egyetem elsődleges feladata az oktatás és a tudományos kutatás.
49. § Az Egyetem és szervezeti egységeit képviselő munkatársak kötelessége, hogy döntéseik, nyilatkozataik következményeit felelősen mérlegeljék.
50. § Az Egyetemet képviselő munkatársak kötelessége, hogy az előre megadott időpontokban, félfogadási időben a szakmai, oktatási ügyekben hozzájuk forduló hallgatókat, oktatókat, nem egyetemi polgárokat, más intézmények munkatársait hatékony, pontos és gyors tájékoztatással, ügyintézással segítsék. Ha a felmerült problémák nem tartoznak a hatáskörükbe, tájékoztassák a hozzájuk fordulókat, hogy az adott ügyben az Egyetemen mely szervezeti egység vagy személy jár el.
51. § Az Egyetemet és szervezeti egységeit képviselő munkatársaknak erkölcsi alapú igényük, hogy a munkájuk elvégzéséhez szükséges tájékoztatást az egyetemi polgárok részéről megkapják. Az egyetemi polgárok etikai kötelessége a hatékony képviselet feltételeinek biztosítása.

IV. Az oktatókra és kutatókra vonatkozó etikai normák

A) Általános etikai irányelvek

Az oktató és kutató:

52. § Elvárhatja, hogy erkölcsi természetű vita, konfliktus esetén az Egyetem támogassa, amennyiben magatartása összhangban van az Egyetem etikai elveivel.
53. § Nem tehet munkatársaira, hallgatókra lekicsinylő, sértő, igazságtalan megjegyzést sem a hallgatók, sem a munkatársai előtt.
54. § Tartózkodjék attól, hogy bármelyik hallgatója személyét, tevékenységét, eredményeit sértően értékelje.
55. § Fogadja mindig nyitottan, támogatásra, segítségre készen a szakmai vagy más kérdésekkel hozzá forduló hallgatót, illetve munkatársat.

56. § Erkölcsi normát sért a leereszkedő, fölényes, sértő és tiszteletlen megszólítás, továbbá a nyilvánosság előtti trágár beszéd.
57. § Kizárólag a tanulmányi, illetve egyetemi ügyekkel kapcsolatban adhat utasítást a hallgatóknak. Az ilyen utasításnak tárgyszerűnek, kulturáltnak és udvariasnak kell lennie.
58. § Csak olyan külső munkát, megbízást vállaljon el, csak olyan - munkakörön túli - tevékenységet végezzen, amely az Egyetem érdekeit nem sérti.
59. § Erkölcsileg is elvárható módon köteles kerülni az összeférhetetlenséget eredményező helyzeteket.
- Összeférhetetlenség áll fenn, ha az oktató vele rokoni, baráti kapcsolatban lévő, esetleg vele személyes konfliktusban álló vagy olyan hallgatót vizsgáztat, minősít, értékeli, akivel kapcsolatban elfogulatlan megítélés tőle nem várható el. Az összeférhetetlenséget jelezni kell a közvetlen munkahelyi vezetőnek, aki gondoskodik a vizsgáztatásról, más vizsgáztató vagy bizottság kijelöléséről.
 - Összeférhetetlenség áll fenn, ha valaki külső funkciója, intézményen kívüli alkalmazása vagy több megbízása révén saját megbízója lesz. Az ilyen összeférhetetlenségi helyzetet haladéktalanul meg kell szüntetni.
 - Összeférhetetlen és etikailag súlyosan kifogásolható, ha felettesnek a beosztottjával, az oktatónak a hallgatójával kialakult párkapcsolata révén erkölcsi, jogi normát vagy más érdekeit sértő döntés születik. Ilyen esetben az érintett oktató, kutató köteles a kapcsolat tényét közvetlen munkahelyi felettesével közölni, aki gondoskodik arról, hogy az érintett oktató, kutató ne vehessen részt a partnert (is) érintő döntésekben. A munkahelyi vezető szigorú erkölcsi kötelessége a rábízott információ titokban tartása.
60. § Ragaszkodják a tényekhez, a tudományos igazsághoz és a tudományos módszerekkel kapott adatokhoz; az azokból levont következtetéseket szakmai tisztességgel képviselje.
61. § Erkölcsi alapon is elvárhatja, hogy:
- az Egyetem polgárai bízzanak becsületességében és azon törekvésében, hogy az Egyetem etikai elvárásait megtartja,
 - szakmai munkáját tervezhetően végezze, és ezért a rábízott szakmai, illetve egyetemi közéleti feladatokról (testületi ülések, értekezletek) - rendkívüli esetektől eltekintve - minél hamarabb, de legalább két munkanappal korábban értesüljön; továbbá, hogy az ülések, megbeszélések várható időtartamáról is előzetesen tudomást szerezzen.
62. § Etikai kötelessége, egyben - az intézménnyel szembeni - morális igénye:
- a becsületes és tisztességes szakmai tevékenység; az ehhez szükséges feltételek megteremtését (ésszerű keretek között) elvárhatja az Egyetem vezetőitől,
 - a rendszeres önképzés, továbbképzés; az oktató elvárhatja, hogy munkahelye ne akadályozza (a

foglalkoztatási tervvel összhangban lévő) szakmai képesítésének megszerzését, folyamatos továbbképzésének lehetőségét.

63. § Etikai kötelessége:

- a) a rábízott hallgatók erkölcsi és emberi nevelése, a példamutatás, az emberi, nevelői segítség nyújtása,
- b) a személyére vonatkozó adatszolgáltatás (például pályázatok, szakmai életrajz) esetén a valóságnak megfelelő adatok közzélése.

B) Az oktatók szakma-etikai felelőssége

64. § Az oktató etikai felelőssége, hogy olyan munkakört, feladatot vállaljon el, amelynek betöltésére, illetve megoldására szakmailag – és mint oktató – felkészült. Törekednie kell arra, hogy az általa művelt tudományterület, művészeti ág fejlődését figyelemmel kíséresse, annak eredményeihez maga is hozzájáruljon, továbbá, hogy birtokában legyen az átadáshoz szükséges módszereknek.

65. § Az oktató a rábízott oktatói feladatot a legjobb képességei szerint végezze el, és kövessen el minden tőle telhetőt, hogy hallgatói a leghatékonyabban sajátítsák el a tantárgy körébe tartozó, korszerű ismereteket. A felelősségteljes szakmai tevékenység megköveteli, hogy az oktató

- a) az általa meghirdetett tanórát, foglalkozást - különlegesen indokolt és igazolt esetektől (például betegség, hivatalos külföldi út) eltekintve - maga tartsa meg,
- b) a tanórát, foglalkozást a megadott helyen és időpontban, késés nélkül kezdje meg, az előírt időben fejezze be, és a hallgató számára követhető, feldolgozható ismereteket adjon át,
- c) az előre meghirdetett tananyagot adja le, továbbá az esetleges tanrendi változásokról a hallgatókat és közvetlen felettesét megfelelő módon és időben tájékoztassa,
- d) kövesse szakterülete legújabb eredményeit, legyen tisztában azokkal, és építse be előadásaiba, gyakorlataiba, foglalkozásaiba,
- e) készítse a tanulást hatékonyan segítő írásos tananyagot.

66. § Az Egyetem oktatójának kötelessége, hogy hallgatóit időben és egyértelműen tájékoztassa szakmai, oktatói és tantárgyi elvárásairól. Ennek érdekében

- a) tegyen meg minden, az adott körülmények között tőle elvárható a hallgatók számonkérésre történő felkészítésére,
- b) már a szemeszter kezdetekor tegye a hallgató számára világossá, hogy a számonkéréskor milyen típusú és szintű teljesítményt vár el.

67. § Az oktatóknak fokozott figyelmet kell fordítaniuk a korrekt és etikus számonkérésre. Az Egyetem ennek érdekében minden oktatójával, az oktatásban és számonkérésben résztvevő alkalmazottjával szemben alapvető szakma-etikai elvárásként fogalmazza meg az alábbiakat:

- a) vizsgakövetelményeket a félév elején írásban és a tanszék honlapján közzé kell tenni; súlyos etikai vétség, ha az oktató nem az előre meghirdetett anyagot kéri számon,

- b) a tantárgyi követelmények megállapításakor kerülni kell a szélsőségeket; a tananyag terjedelmének meghatározásakor figyelembe kell venni a tárgyak kreditértékeit és a más tárgyak keretében leadott ismeretanyagot,
- c) a vizsganapok számát és beosztását úgy kell megállapítani, hogy azokon a hallgatókat korrekt körülmények között le lehessen vizsgáztatni,
- d) etikai szempontból is kívánatos, hogy a szóbeli vagy gyakorlati vizsgán a vizsgázón kívül lehetőleg más (például a következő felkészülő hallgató) is jelen legyen; etikai követelmény, hogy az írásbeli vizsga eredményét a hallgató legkésőbb a dolgozatírást követő tizedik munkanapon megismerhesse,
- e) a vizsgákon szigorú és személy-független következetességgel kell őrködni a számonkérés tisztaságán. Nem vizsgáztathat olyan oktató, akit (akár pozitív, akár negatív) elfogultság terhel. A számonkéréskor ügyelni kell arra, hogy a becsületes hallgatók ne szenvedjenek hátrányt, azért, mert valamely társuk esetleg visszaélést követ el,
- f) az értékelés nyilvános és egységes szempontok szerint, elfogulatlanul történjék; ügyelni kell a feladat- és gyakorlatsorok azonos nehézségi szintjére,
- g) a vizsgázó tudomására kell hozni az értékelés indokait és az elvárt helyes választ, megoldást, gyakorlatot, ha a hallgató ezt kéri.
- h) az érdemjegyet az oktátónak úgy kell kezelnie, hogy a hallgató neve és érdemjegye összekapcsolva a nyilvánosság előtt ne jelenjen meg, az Egyetemen kívülről ne legyen hozzáférhető. A számonkérés eredményét a hallgató magánügyeként kell kezelni.

68. § Az oktató, kutató felelőssége, hogy munkatársai szakmai fejlődését segítse. Ha kollégái munkájában hibát vagy kifogást észlel, beszélje meg velük, a saját tevékenységére vonatkozó ilyen jellegű kritikát hallgassa meg, az indokolt kritikát fogadja el.

69. § Az Egyetem oktatója, kutatója csak etikailag is megengedett segítséget fogadjon el szakmai karrierje érdekében.

V. A nem oktató alkalmazottakkal szembeni etikai elvárások

70. § A hallgatói ügyintézésben részt vevő alkalmazottak erkölcsi kötelessége az udvarias, konstruktív, segítőkész hozzáállás.

71. § A szolgáltató tevékenységet ellátókkal szembeni etikai követelmény az Egyetem érdekeinek megfelelő, az alaptevékenységet segítő hatékony munkavégzés.

VI. A hallgatókra vonatkozó etikai normák

A) Általános etikai irányelvek

72. § Az Egyetem hallgatójának

- a) etikai jogosultsága egyben erkölcsi kötelessége a becsületes és tisztességes szakmai tevékenység

végzése, a leendő hivatásra való felkészülés. Az ehhez szükséges feltételek megteremtését elvárhatja az Egyetemtől, illetve az Egyetem alkalmazottaitól és hallgatótársaitól.

- b) etikai konfliktusok esetén - ha magatartása összhangban van az Egyetem Etikai Kódexével - az Egyetem támogatására erkölcsi igénye van.

B) A hallgatói vezetőkre vonatkozó többletkövetelmények

73. § A hallgatók választott tisztségviselőivel szembeni etikai elvárás, hogy az Egyetem testületéinek üléseire alaposan felkészüljenek, és - a napirendre vett kérdésekben - lehetőség szerint előzetesen megkérdezzék a hallgatóság széles körét.

74. § A hallgatói érdekképviselők a testületi szavazásokról, állásfoglalásokról (szükség szerint az indokok megjelölésével) kötelesek tájékoztatni a hallgatói közösséget.

C) A hallgatók viselkedési szabályai¹

74/A.§ Nyelvi és kommunikációs szabályok:

- a) Az egyetemi kommunikáció során és különösen az intézmény területén elvárt az udvarias köszönési formák használata.
- b) Az oktatók/kutatók/ügyintézők megszólítása szóban és írásban a szakmai környezethez illeszkedő módon történik. Írásbeli kommunikációban kötelező a hivatalos (a munkakört megnevező) megszólítás.
- c) Az oktatókkal/kutatókkal történő kapcsolattartás során a hallgató köteles hivatalos kommunikációs csatornákat használni, munkaidőben kommunikálni és megfelelő hangnemet alkalmazni.
- d) Az elektronikus levelezés során a tárgymező kitöltése kötelező, annak tartalma az üzenet tárgyára utaljon. A levélben kötelezően alkalmazandó szerkezeti elemek: megszólítás; rövid bemutatkozás (név, szak, Neptun-kód); a kérdés vagy kérés egyértelmű megfogalmazása; elköszönés; azonosítható aláírás.
- e) Az online térben folytatott kommunikáció során ugyanazon nyelvi és viselkedési normák alkalmazandók, mint a jelenléti oktatás során.

74/B.§ Az oktatással kapcsolatos szabályok:

- a) A hallgató köteles az oktatási alkalmakon a tanulási folyamathoz illeszkedő módon részt venni, és tartózkodni minden olyan magatartástól, amely az oktatás menetét zavarja.
- b) Az oktatási alkalmakon való részvétel során elvárt a pontosság és a zavartalan jelenlét. Késedelmes érkezés vagy az oktatási tevékenység megszakítása csak indokolt esetben, a körülményekhez igazodó módon történhet.
- c) A hallgató köteles az oktatási tér rendjét és funkcióját tiszteletben tartani, magatartásával ahhoz igazodni.
- d) A hallgató az online oktatás során is köteles aktív és a tanulási folyamathoz illeszkedő módon, az

¹ Módosítva a Szenátus 63/2025-2026.05.13) számú határozatával

oktató/kutató számára érzékelhetően részt venni.

- e) A hallgató köteles együttműködni az oktató/kutató által meghatározott részvételi feltételek teljesítésében, ideértve különösen a kép- és hangkapcsolat használatára vonatkozó kéréseket.

74/C.§ A vizsgák rendjével kapcsolatos szabályok:

- a) A vizsgán kizárólag az arra jogosult személyek tartózkodhatnak. A vizsgázóval érkező személyek az egyetem közösségi tereiben várakozhatnak; a vizsgahelyiségbe nem léphetnek be, és a vizsga lebonyolításába nem kapcsolódhatnak be.
- b) A vizsgával kapcsolatos ügyintézés kizárólag hivatalos csatornákon történhet. Nem megengedett az oktató/kutató közvetlen, nem megfelelő formában történő megkeresése, valamint a követelőző kommunikáció.

74/D.§ A megjelenésre vonatkozó szabályok

- a) Az egyetemi jelenlét olyan öltözetben történjen, amely rendezett és ápoltságú, a környezethez, az esemény jellegéhez és formalitási szintjéhez illeszkedik, biztosítja a test megfelelő fedettségét és tiszteletben tartja az oktatási tér jellegét.
- b) A gyakorlati képzések során a megjelenésre vonatkozó részletes követelményeket a szakmai gyakorlati útmutató tartalmazza; a gyakorlaton való részvétel során az abban foglalt előírások az irányadók.
- c) Az egyetem által szervezett vagy támogatott közösségi eseményeken a résztvevők kötelesek a közösségi térhez illeszkedő magatartást tanúsítani, egymással tiszteletteljes módon kommunikálni, tartózkodni minden zavaró, sértő vagy közösségi normákkal összeegyeztethetetlen megnyilvánulástól.

VII. Etikai vétség

75.§ Az az egyetemi polgár, aki a jelen kódexben megfogalmazott elvárásokat szándékosan nem teljesíti, vagy az abban tiltott cselekményeket, magatartást szándékosan megvalósítja, etikai vétséget követ el.

VIII. Az Etikai Bizottság

76. § Az Etikai Kódex elfogadását követő egy hónapon belül a Szenátus négy évre elnökből és további hat tagból álló Etikai Bizottságot választ, amely az etikai szempontból megítélhető vitás helyzetekkel kapcsolatban benyújtott panaszok tárgyában foglal állást. A Bizottság egy tagját a Hallgatói Önkormányzat jelöli, az elnökre és a többi tagokra a rektor tesz javaslatot. A tagok többsége nem állhat foglalkoztatási vagy hallgatói jogviszonyban az Egyetemmel.

77. § Mindenki, aki az Etikai Kódex hatálya alatt áll, köteles az Etikai Bizottsággal együttműködni. Az együttműködés megtagadása, a meghallgatás lehetetlenné tétele önmagában is etikai vétség.

78. § Az Etikai Bizottság jogosult az etikailag kifogásolható magatartás kivizsgálására, ajánlások megfogalmazására, állásfoglalás kiadására, valamint vitás kérdésekben egyeztetések lefolytatására.

Jogosult továbbá fegyelmi, szabálysértési vagy büntetőeljárás kezdeményezésére, amennyiben álláspontja szerint a vétség fegyelmi, szabálysértési vagy büntetőeljárást alapol meg.

79. § Az ügyek tárgyalásánál a bizottságot az elnök hívja össze. Az etikai bizottság konkrét ügyet érintő munkájában nem vehet részt az, akitől az ügy tárgyilagossága megítélésére nem várható el. Erről a bizottság elnöke dönt.
80. § A Bizottság ülése határozatképes, ha legalább négy tagja, köztük az elnök jelen van. A Bizottság ülésére az elnök jogosult a tárgyalás napirendjétől függően külső vagy belső szakértőket meghívni.
81. § A bizottság a vizsgálatot a bejelentéstől számított 3 munkanapon belül elkezd, és legkésőbb a kezdő időponttól számított 30 munkanapon belül köteles azt befejezni. Ez a határidő a nyári szabadság időtartamával – legfeljebb 30 munkanappal – meghosszabbítható. A meghosszabbításról a bizottságnak határozatot kell hoznia.
82. § A Bizottság egyedi döntéseiről, állásfoglalásairól egy másolatot minden esetben el kell juttatni az Egyetem rektorához, és azokról - ha a Bizottság indokoltnak látja, anonimizált formában - minden egyetemi polgárt tájékoztatni kell. A Bizottság két évente köteles tevékenységéről a Szenátust tájékoztatni.
83. § A Bizottság saját ügyrendjét e szabályzat keretei között maga határozza meg. A Bizottság titkársági feladatait a rektori kabinet látja el.

IX. Az etikai eljárás, szankciók, jogorvoslat

A) Etikai eljárás indítása

84. § Az etikai normák megsértését bejelentheti a sértett vagy bárki, aki e tényről hitelt érdemlően tudomással bír, és aki bejelentése hitelességének bizonyításában nevének felfedésével kész részt venni.
85. § Név nélküli, anonim bejelentéssel kizárólag az Egyetem magasabb vezetői érintettsége esetén lehet élni.
86. § A Bizottság jogosult arra, hogy etikai eljárást bejelentés nélkül, hivatalos tudomásszerzés alapján, hivatalból lefolytasson.
87. § Etikai normasértés ügyében a cselekményről történt tudomásszerzéstől számított 30 napon belül lehet bejelentéssel élni.
88. § Nincs helye etikai eljárás lefolytatásának, ha a sérelmezett cselekmény megtörténtének időpontja óta több mint 6 hónap eltelt. Folytatólagosan elkövetett etikai vétség esetén a határidő alkalmazása szempontjából a legkésőbb megvalósult cselekmény időpontja irányadó, azonban a vétség elbírálásánál az egymással összefüggő vagy hasonló jellegű, korábbi cselekmények is figyelembe vehetők.
89. § A bejelentésnek a lehető legnagyobb mértékben konkrétan kell lennie: meg kell jelölni az etikai norma ellen vétő nevét, a cselekmény helyét és időpontját, továbbá megtörténtének rendelkezésre álló bizonyítékait (például tanúk, tárgyi bizonyítékok).

90. § A bejelentést meg lehet tenni szóban vagy írásban az Etikai Bizottság bármelyik tagjánál. Magasabb vezető érintettsége esetén anonim bejelentés az Etikai Bizottságnak címezve írásban (levél, e-mail) tehető.
91. § A szóban tett bejelentésről jegyzőkönyvet kell felvenni, amelyet alá kell írnia a bejelentőnek, a bejelentést fogadónak és a jegyzőkönyvvezetőnek.
92. § Az eljárás alatt az Etikai Bizottság tagjait titoktartási kötelezettség terheli. Folyamatban lévő ügyről felvilágosítás csak az érintetteknek (bejelentő, sértett, bepanaszolt), illetve a rektornak adható.
93. § A Bizottság a panasz kézhezvételét követő 8 munkanapon belül meghallgatást tart, amelyen kizárólag az eljárás alá vont, a panaszos, a bejelentő, és az a személy vehet részt, akinek jelenlétét az ügy tisztázása érdekében a Bizottság szükségesnek tartja. Az eljárás alá vontat meg kell hallgatni, kivéve, ha az eset összes körülményeiből egyértelmű, hogy a bejelentés alaptalan. Az eljárás alá vont egyetemi polgárt jogi képviselőt illeti meg, azonban a meghallgatáson személyesen köteles részt venni. Az indokolatlan távollét ebben az esetben is etikai vétséget képez.
94. § Névtelen bejelentés esetén a Bizottság a panasz kézhez vételét követően 8 munkanapon belül határoz az eljárás hivatalbóli indításáról vagy a panasz elutasításáról.
95. § Magasabb vezető, vezető, továbbá a testület választott tisztségviselője elleni vizsgálat eredményéről a munkáltatói jogkör gyakorlóját, illetve az adott testület elnökét írásban tájékoztatni kell.
96. § A rosszhiszemű, vagy nyilvánvalóan alaptalan bejelentés esetén a bizottság a bejelentővel szemben folytat le etikai eljárást

B) Az etikai normasértés következményei és szankciói

97. § Az Etikai Bizottság csak akkor alkalmazhat bármilyen, a bepanaszoltnak hátrányt okozó intézkedést vagy más jogkövetkezményt, ha az etikai vétség elkövetése kétséget kizáróan bizonyított.
98. § Ha az Etikai Bizottság a bejelentésben megjelölt etikai normasértést bizonyítottan találja, határozati formában az alábbi szankciók alkalmazásáról dönthet:
- írásbeli figyelmeztetés,
 - a normasértés nyilvánosságra hozatalának elrendelése az Egyetemen belül,
 - javaslat a vezetői megbízás visszavonására,
 - javaslat a választó közösségnek a választott egyetemi polgár visszahívására vagy a megbízás visszavonására;
 - a normasértésnek megfelelő természetű, erkölcsi elégtétel, amely lehet nyilvános bocsánatkérés, helyreigazítás. Amennyiben írásban történt a normasértés, úgy a helyreigazításnak is írásban kell történnie, és a nyilvánosságot itt is biztosítani kell;
 - szintén a normasértés természetéhez illeszkedően, valamilyen előny, elégtétel biztosítása a

sértett számára.

99. § Az Etikai Bizottság szankció alkalmazása nélkül megszünteti az etikai eljárást:

- a) ha a bejelentésben megjelölt etikai kifogás nem minősül etikai normasértésnek,
- b) ha a bepanaszolt Egyetemmel fennálló jogviszonya az etikai eljárás alatt megszűnt.

100. § Az Etikai Bizottság fegyelmi eljárást kezdeményez, amennyiben a hallgatói etikai normasértéssel egyúttal fegyelmi vétség gyanúja is felmerül, illetve büntető vagy szabálysértési feljelentésre hívja fel a rektort, ha az etikai normasértés egyúttal bűncselekmény vagy szabálysértés gyanújára ad alapot.

101. § Meghozatala után a döntést a bejelentővel, a sértettel és a bepanaszolttal haladéktalanul szóban ismertetni, majd 8 munkanapon belül írásban közölni kell. Amennyiben az Etikai Bizottság állásfoglalását az előbbiek tudomásul veszik, a szankció végrehajtható.

102. § Amennyiben az érintettek bármelyike bejelenti, hogy az Etikai Bizottság állásfoglalásával szemben jogorvoslattal kíván élni, illetőleg jogorvoslati kérelmet terjeszt elő, ennek az intézkedések végrehajtására halasztó hatálya van.

C) Jogorvoslatok

103. § Az etikai normák megsértése ügyében eljáró Etikai Bizottság döntése ellen jogorvoslatot lehet kezdeményezni a rektornál, a rektor érintettsége esetén a fenntartónál. Jogorvoslati kérelemmel élhet:

- a) az eljárás alá vont,
- b) a panaszos,
- c) a bejelentő.

104. § A jogorvoslati kérelmet a határozat kézhezvételétől számított 8 munkanapon belül az Etikai Bizottságnál írásban lehet előterjeszteni. A beadványban meg kell jelölni azokat az indokokat, amelyek alapján a kérelmező a döntés megváltoztatását kéri.

105. § Az elbírálás után a rektor, érintettsége esetén a fenntartó az alábbi döntéseket hozhatja:

- a) megállapítja az I. fokú határozat megalapozottságát, és azt helyben hagyja,
- b) amennyiben az I. fokú határozatot nem találja megalapozottnak, hatályon kívül helyezi és megszünteti az eljárást, vagy
- c) hatályon kívül helyezi a határozatot, és új eljárás lefolytatását rendeli el.

106. § A rektori, illetve fenntartói határozattal szemben az érintettek bírói úton kereshetnek jogorvoslatot. A bírói út igénybevételének az intézkedések végrehajtására halasztó hatálya van.

107. § Amennyiben az etikai normába ütköző magatartás egyben jogsértő cselekményt is megvalósít, a megfelelő jogi (fegyelmi, szabálysértési, büntetőjogi, polgári jogi stb.) eljárás lefolytatásának is helye

van. A jogi eljárásjogerős lezárásáig az etikai eljárást fel kell függeszteni.

X. Záró és hatályba léptető rendelkezések

108. § Az eljárásban kezelt személyes adatok védelme érdekében az Etikai Kódex alkalmazása során figyelemmel kell lenni a panaszokról és közérdekű bejelentésekről szóló 2013. évi CLXV. törvény, valamint az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény rendelkezéseire is.

109. § Az Etikai Kódex a Szenátus általi elfogadása napján lép hatályba.

110.§ Jelen Etikai Kódexet a Tokaj-Hegyalja Egyetem Szenátusa a 2026. május 13. napján tartott ülésén, a 63/2025-2026.(05.13) számú határozatával fogadta el. A szabályzat 2026. május 13. napján lép hatályba.

111.§ Az elfogadott szabályzatot az egyetem honlapján közzé kell tenni. A kódexet minden új belépő alkalmazotthoz elektronikusan el kell juttatni. Az oktatási igazgató gondoskodik arról, hogy a beiratkozott hallgatók a szabályzatot megismerhessék.

Kelt: Sárospatak, 2026.05.13.

Prof. Dr. Kéri Szabolcs
rektor